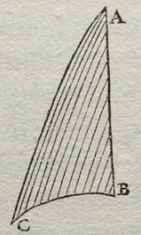

scenderint, cuius ibidem extuberant¹ processui, nervosa insertione simulambo coeuntes, tanquam trianguli uertice inferuntur, non admodum manifeste occipitis ossi, ad anteriorem dorsalis medullae foraminis² sedem implantati. Ego hos musculos duorum duntaxat loco, ut scilicet unus utrinque habeatur numero, quamvis ex Galeni sententia singulos, duorum uice, aut trium etiam nonnulli enumerasse uideantur, quod quibusdam (uti opinor) inscriptionibus, secundum ipsorum fibrarum ductum exporrectis, instarq; albae lineae apparentibus animum attenderint. quamvis interim haec neque semper eadem, neq; tam paucae appareant, ut eorum beneficium utrinque solum duo tres ue recenseri possent musculi, deinde etiam longè minus penetrant, quam ut in plures musculos alterius lateris musculum distinguere possent. At si musculi principijs insertionibusq; dissectionum Proceres attenti fuere, multò pluribus, quam tribus musculis hic noster conformaretur. nam tres musculi ad tres superiores thoracis uertebras ducuntur, & septem ad septem ceruicis, quare longè latius est, utrinq; unum enumerare musculum, aut, ut iam dixi, decem. Duobus his musculis ceruix proprio motu, & obscure caput ipsum flectitur, si enim utriusq; musculi partes simul omnes egerint, recta efficitur ceruicis flexio, uertebris scilicet mutuò sese succedentibus, at si alteruter tantum in se colligatur, in contractu latus ceruix inclinabitur, uti etiam musculi exortus, insertio, & fibrarum ductus, ipsiusq; continuas, luce clariùs commonstrant. Caterum hi musculi non solum ceruicem creduntur flectere, ac etiam, uti paulò post audies, thoracis uertebras superiores. Quod uerò Galenus parum rectè in Decimotertio de Partiu usu hos musculos caput releuare, & sursum ducere docuerit, etiam si non prolixiùs id modò exequar, neminem latere fat scio. Tertius & quartus, quorum alter in dextro est latere, alter uerò in sinistro, ad hunc modum habent. Dexter ex superiori exterioriq; primae thoracis costae sede, carnosus ampliusq; enascitur, ex totius nimirum dextri lateris primae costae sede, quae à uertebris ad eam usque costae ossis³ regionem pertingit, quae iam in cartilagine degeneratur. Musculus ex hac enatus basi, sensim arctatur, & in omnium ceruicis uertebrarum transversis processibus, interiori ipsorum sedi implantatur, fibras sursum oblique intrò producat. Fibræ enim à costae regione uertebris proxima principium ducentes, in transversum septimae ceruicis uertebræ processum inferuntur. Deinde huic sedi proximè in ortu subsequentes, transversio sextae uertebræ processui adnascuntur, atque ita continua semper serie insertionem moluntur, ut illae tandem, quae costae cartilagini proximae sunt, primis ceruicis uertebris implantentur, totusq; musculus triangularem figuram referat, cuius primum latus primae thoracis costae exporrigitur, cui & id priuatim obtingit, quod⁴ foramine quodam peruium sit, quo axillari uenae, & arteriae, in brachium excurrentibus iter exhibet. Secundum autem latus ad ceruicis longitudinem, ipsiusq; in transversum processum insertionem fertur. tertium uerò, à costae cartilagine, ad transversum primae ceruicis uertebræ processum. Huius musculi & sui coniugis functionem orationi adiciam, ubi quintum & sextum expressero. Quintus itaque, qui sextum in sinistro latere sibi parem sortitur, principiu in dorso assumit, ex transversis sextae thoracis uertebræ processibus radice, ad primum eius uertebræ posterioris processum, seu spinæ exortum. Hinc ascendens ex reliquarum quinque superiorum thoracis uertebrarum transversis processibus enascitur, sensim crassior ualidiorq; redditus, quousq; admodum pertinaciter in externam sedem transversis processibus septimae ceruicis uertebræ, insertionem tenet. Huic enim primum musculus inseritur, & deinde reliquarum omnium ceruicis uertebrarum transversis processibus, ad⁵ exteriorum eorum sedem, quamquam inuadit, & non admodum patentem, in transversum primae uertebræ processum implantationem (ut neque etiam tertius musculus) perficiat. Quinto itaq; & tertio musculo, qui dextris uertebrarum processibus inferuntur, ceruix duntaxat in dextrum latus inclinatur, recto quidem ductu, utriusque musculi una laborantibus, obliquo autè, alterutro duntaxat se colligente. Tertius enim, quiescente quinto, in latus quidem, sed magis antrosum ceruicem inclinat, quintus autem in posteriora magis.

Musculi 3, 4, 5, 6, unus.

Septimus & octauus.

Præsentis figura musculi, quem hic describimus, fibrarum naturam ostendit, ac latera ruditer delineauimus. Significatur igitur A ad B, ipsius latus uertebris exporrectum. Quid B, latus secundum costam ducit. C autem ad A latus, quod ab anteriori costae sede, oblique sursum ad musculi apicem tendit.

uertebris originem duxere, in illius uertebræ spinam molitur. Reliquis autem ceruicis uertebrarum spinis ualide innascitur, atque ab earundem transversorum processuum radice, noua semper initia educit, enatas perpetuò fibras spinæ superioris uertebræ tantisper inferens, donec ualidissime in totam⁶ inferiorem spine secundae ceruicis uertebræ sedem implantetur. dexterq; musculus sinistro coniungatur, uti et toto per ceruicem progressu mutuò accumbunt, haerentq; duntaxat uertebrarum spinis inuicem dirempti. Horum musculorum fibræ, non prorsus recta sursum conscendunt, uerum ab exterioribus sursum modicè intrò feruntur, quare etiam & hi quoq; musculi obliquis præfunt motibus. Si enim septimus una cum octauo contrahatur, recta ceruicis peragitur extensio, aut sinistro laborante, & quiescente dextro, sinistrosum extensio fiet. Quemadmodum solius dextri lateris musculo contracto, in dextrum quoque latus ceruix magis extenditur. Atque hi omnes, ceruicis potissimum famulantur motibus, ac inter musculos caput agentes subinde recensentur, etiam si caput secundariò duntaxat moueant.

Nonus autem & decimus, quorum utrinque etiam unus est, in illorum musculorum habetur numero, qui⁷ ἰσχυρὸς, & νεύρομα, & ἀλώπεκος Græcis dicuntur, quamquam Clerachus exterior quoque, quos⁸ undecimum, & duodecimum, & decimum tertium, & decimum quartum in sermonis progressu numerabo, sic appellauerit. Quam uerò dilucidè uereq; Galenus hos musculos, seu lumborum carnes (ut Interpretis uoce utar) descriperit, & num etiam simiæ, aut cani (qui hic musculis admodum ab homine uariet) ipsius enarratio conueniat, penes te esto iudicium. Ipsa enim simiæ non admodum quadrat, & longè minus homini, quod tum demum (si modò Galeni, uti sanè debemus omnes, studiosus fueris) abundè intelliges, quando hæc nostra adhibitis sectionibus, cum ipsius oraculis contuleris. Nolo enim prolixiùs sermonem uera narrantem, & aliàs satis diffusum quibusdam dissectionibus hic interurbare, id satis esse ratus, si mea hæc cum Galeno pugnare moncam. In lumbis itaque, quando iam omnia intestina simul cum peritoneo resecta sunt, in hominibus utrinque tantum duo apparēt musculi, quorum alter femoris famulatur motibus, alter uerò huius Capitis nonus, erit dorsi motui opifex. Qui femoris motui præest, in Capite musculorum femur mouentium sextus habebitur, quauis nunc obiter Galeni gratia, illum & hic describere nihil prohibeat, ut præsens sermo, Galeni de lumborum carnibus enarrationi abundè conferri possit. Ab undecimæ itaque & duodecimæ thoracis uertebræ corporis latere, quo costarum tuberculum excipit, carnosus⁹ oritur musculus, qui etiam à duarum, aliquando & trium, superiorum in lumbis uertebrarum corporibus carnosum similiter initium ducit, quod collectum teretem efficit musculum, ab interioribus dorsum uersus exteriora oblique descendentem, & semper quousque coxendicis¹⁰ os contingat, carneū. inibi enim arctatus & excarnis redditus, in teretè finit tendinem, qui tandem in¹¹ minorem interiorem ue femoris processum¹² insertus, femoris flexui auxiliatur. Hic musculus in lumbis modò magis, modò minus apparet liuidus, & potissimum iuxta ipsius tendinis productionem. Atque hic unus lumborum interiorū est, non quod lumbi uertebrarum motibus præsit, sed quod hic situm exigat. Musculus autem, qui ex ilium ossis cavitatē enatus, eandem cum prædicto in femur insertionem molitur, in lumborum musculorum numerum, uti nemo, quod sciam, & hæcenus, non repono. At¹³ secundus lumborum musculus insignis, crassus & carnosus est, priori subiectus, sed illo longè breuior & ampliōr. Enascitur enim ex¹⁴ posteriori superiorisq; ossis illius cavitatis sede, quæ e regione superioris¹⁵ sedis primi sacri ossis transversis processibus habetur, deinde etiam ex tota illa ossis sacri quoque parte, musculus iste carneo crassoq; admodum principio exoritur, & modicè angustior redditus, sursum ad duodecimam ultimamq; thoracis costam protenditur, cui carnea insertionē inferiori in parte inseritur. Ab interno autem latere musculus iste¹⁶ transversis omnium quinque lumborum uertebrarum processibus, secundum ipsarum longitudinem, ab interna sede inseritur, lateribus etiam uertebrarum, unde neri primum emergūt, applantatus adeo, ut quadrangulum musculus hic cōstituat. Cuius unum latus in ilium osse, & sacro, ad exortus radicem censetur. secundū duodecimæ thoracis costae longitudinis pars, tertium ipse lumborum uertebræ. quartum uerò à duodecima costa, ubi iam à duodecima uertebræ aliquo usque abcessit, ad externam exortus partem producit, quæ prope modum ad¹⁷ medium ossis ilium spinæ longitudinis consistit. Fibræ autem ipsius, ab exterioribus introrsum oblique ad superiora ascendant, & quæ ab osse sacro principium ducunt, quintæ & infimæ lumborum uertebræ inferuntur, quæ autem has ordine insequitur, sensim in superiores uertebras definunt. Huic musculo, qui inter dorsum mouentes nonus mihi enumeratur, & decimo, qui noni musculi cōiunx est, infe-

Nonus & decimus.

In Quinto, & secundo de Admissectione.

Qui musculi in anteriori lumborum se de occurrant.

Præsentis figura musculi, quem hic persequimur, circūscriptionem aliquo pacto proponit, & ad B latus, quod modò primum appellatur, terminat. C ad A, secundum A ad B, tertiu C ad D, quæ uerum

